

LEREN VAN DE BUREN

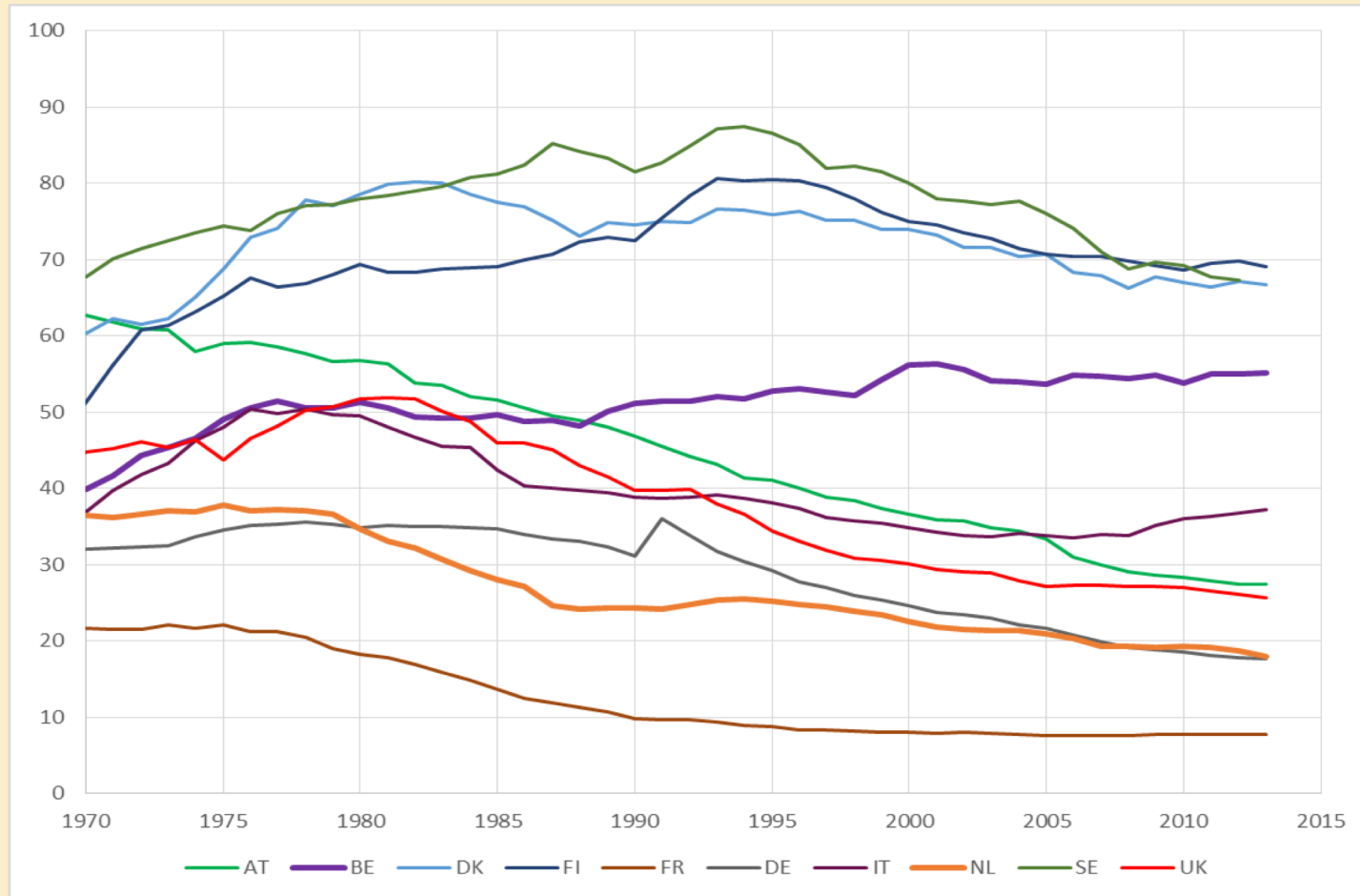
Lisa Berntsen (WB de Burcht)

DE BURCHT

Wetenschappelijk Bureau voor de Vakbeweging

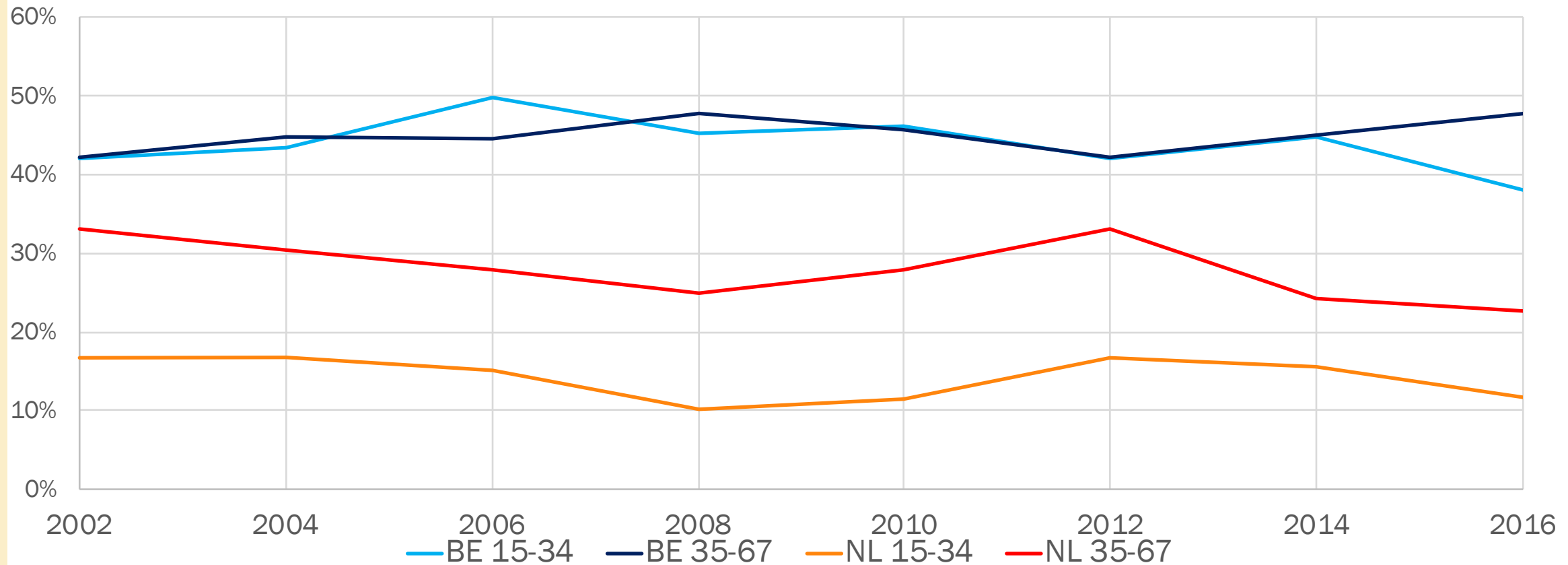
Waarom kan de Nederlandse vakbeweging leren van de Belgische ervaringen?

Organisatiegraad (% werknemers dat vakbondslid is) in een aantal Europese landen, 1970-2013; bron: ICTWSS database

Waarom kan de Nederlandse vakbeweging leren van de Belgische ervaringen?

Vakbondslidmaatschap jonge en oudere werknemers in België en Nederland (bron: ESS)

10 lessen voor de Nederlandse vakbeweging

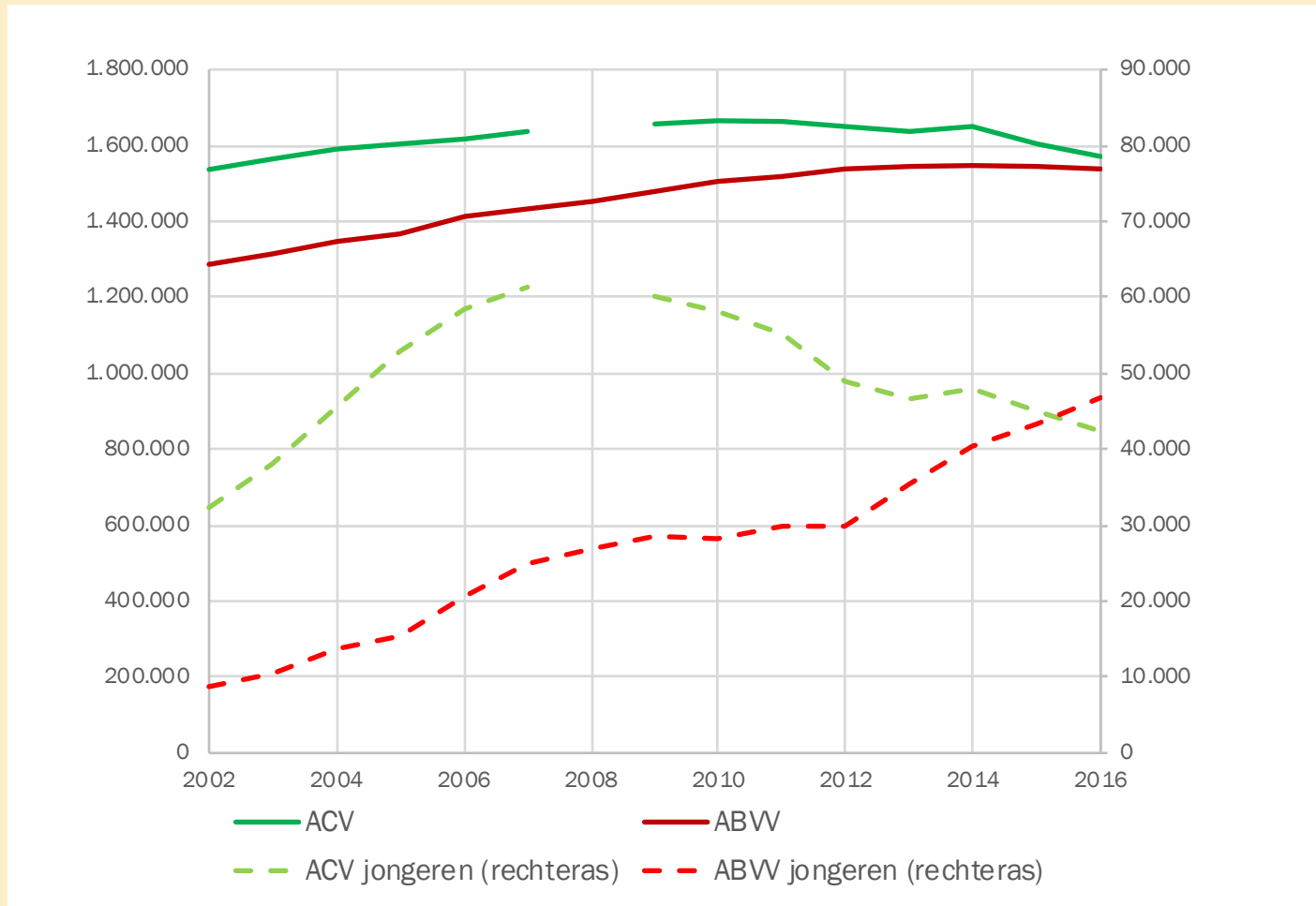
1. Laagdrempelig kennismakingslidmaatschap
2. Differentiatie in lidmaatschapsformules
3. Dienstverlening op maat
4. Gastlessen voor een zichtbare vakbond
5. Een zichtbare vakbond op de werkplek, ook voor jongeren
6. Structurele en gecoördineerde inbedding jongerenstructuren
... in alle lagen van de vakorganisatie
7. Diverse insteek vakbondsactiviteiten t.a.v. jongeren: lobby, dienstverlening, activerend vakbondswerk
8. Verbreding van vakbondsactiviteiten en vakbondsagenda om jongeren (blijvend) te interesseren in vakbondswerk
9. Bredere inzet CAO instrument om jongerenvoordelen/maatregelen te realiseren
10. Vakbonds-brede commitment tot vakbondsverjonging

Laagdrempelig kennismakingslidmaatschap

Een ervaringsgerichte aanpak:

- *Ik denk dat belangrijk is dat je jongeren vanaf het begin duidelijk maakt dat een vakbond hen iets te bieden heeft. Want je zou kunnen zeggen, maar dat is puur marketing: we willen zoveel mogelijk leden, want als vakbond zijn we sterk en kunnen we je belangen pas echt verdedigen als we met veel zijn. Dat is eigenlijk de basis van vakbondswerk. En dat is de boodschap die we willen meegeven. Maar dat is niet de boodschap waarmee je ze kunt binnentrekken om het zo te zeggen. Je moet eerst iets laagdrempeligs hebben, waar ze nu op korte termijn iets aan hebben. (vakbondsvertegenwoordiger, december 2018)*

Laagdrempelig kennismakingslidmaatschap

Ledental van ACV en ABVV (linkeras) en aantal gratis jongerenleden (rechteras), 2002-2016

Laagdrempelig kennismakingslidmaatschap

Jongerenwerving via:

- *gastlessen*
- *communicatievormen gericht op jongeren (ABVV)*
- *werving via bestaande (familie)leden*
- *aantrekkelijke dienstverlening*

Maar, doorstroom naar betalend lidmaatschap verschilt:

- *conversiecijfers tussen de 10 – 75 procent.*

Lidmaatschapsdifferentiatie

- Manier om nieuwe groepen jongeren aan te trekken als duurzaam vakbondslid
- ACV Go voorbeeld:
  - *>80 procent blijft betalend lid na een jaar*
  - *maar ACV Go werft ook leden die hoogstwaarschijnlijk zonder lidmaatschapskorting ook lid waren geworden*

Structurele inbedding jongerenstructuren in vakorganisatie

- Biedt jongeren een eigen plek binnen de vakbond
  - *Om advies en informatie in te winnen*
  - *Om samen te komen*
- Geeft jongeren een stem in de vakbond(sconfederatie)

Zichtbare vakbond op de werkvloer, óók voor jongeren

- Belgische jongerenmandaten medezeggenschapsorganen
  - *moeilijk om kandidaten te vinden*
- OR vertegenwoordigers bij voorkeur een evenwichtige afspiegeling van de leeftijdssamenstelling van het personeelsbestand van een organisatie

Jongerennetwerken op de werkvloer

Jongerennetwerken op de werkvloer

- Jongerenwerking Antwerpse Haven geïnspireerd op Canadees voorbeeld
- Opbouw vriendengroep → maandelijkse bijeenkomsten → socialiseren in vakbondsthema's → jongerenvertegenwoordigers gekozen in hogere beslissingsorganen sectorale vakbond
- Inspireerde FNV Youngsters in de Rotterdamse havens

Vakbonds-brede commitment tot verjonging

- ACV congres 2015: het ACV wil *“meer dan ooit een vakbond zijn voor jongeren en met jongeren, op school of van school, werkend of nog niet werkend, me[t] een vast of met een precair contract. Ook in [de] ondernemingswerking”* (ACV 2015b: 16)
- Stap voor stap verjonging als speerpunt in alle lagen van de organisatie brengen

Meer weten?

Berntsen, L. (2019) *Vakbonden en jongeren: 10 lessen uit de Belgische praktijk voor de Nederlandse vakbeweging*, Amsterdam: De Burcht.

(augustus 2019 gereed)